

TÜRKİYE'DE 2. DÖNEMDE (NİSAN-MAYIS-HAZİRAN) BİNA İNŞAAT MALİYET ENDEKSİ

Nurel KILIÇ

İnşaat sektörü üretim, doğrudan işsizlik, ihracat rakamları gibi temel birçok ekonomik göstereyi etkilemektedir.

İnşaat sektörünün etki alanında 200'ü aşkın sektör bulunmakta ve inşaat sektörü, GSYH'deki yüzde 3,8'lik payı ve 1,1 milyon kişiyi istihdam etmesi nedeniyle Türk ekonomisinde yaşamsal bir ağırlığa sahiptir.

TÜİK tarafından açıklanan veriler göz önünde tutulduğunda; Türkiye'de 2. Dönemde (Nisan-Mayıs-Haziran)

bina inşaatı maliyet endeksi, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,50 artmıştır.

Buna göre, 2005=100 temel yılı bina inşaatı maliyet endeksi, 2010 yılı 2. döneminde toplamda bir önceki döneme göre yüzde 0,36, geçen yılın son dönemine göre yüzde 3,86, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,50 artmıştır.

Dört dönem ortalamalara göre ise yüzde 1,64 artış göstermiştir.

2010 yılı ikinci döneminde bir önceki döneme göre işçilik endeksi yüzde 3,14 artarken, malzeme endeksi yüzde 50 azalış göstermiştir.

2010 yılı ikinci döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre işçilik endeksi yüzde 5,90 ve malzeme endeksi yüzde 4,06 artış göstermiştir.

Bu da, krizin sonuna doğru inşaat sektörünün hareketlenmesi olarak değerlendirilebilir.

Çünkü, inşaat sektörü, yarattığı istihdam ve faaliyetlerinin coğrafi dağılımı nedeniyle hem yoksulluğa, hem de bölgeler arası dengesizliklere çare üretebilen gerçek bir sosyal kriz kalkanıdır.

Sektörün bu özelliği işsizliğin yüzde 14'e kadar yükseldiği küresel kriz ortamında daha da önemli hale gelmiştir.

2009 yılı ikinci döneminde, toplamda bir önceki döneme göre yüzde 0,88 artarken, bir önceki yılın son dönemine göre değişim göstermemiş, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 11,16 azalırken dört dönem ortalamalara göre ise yüzde 1,07 artış göstermiştir.

Çizelge 1
Bina İnşaat Maliyet Endeksi Endeksi Yüzde Değişim Oranları
(2009 ve 2010 yılı ikinci dönem)

	2010 Yılı II. Dönem			2009 Yılı II. Dönem		
	Toplam	İşçilik	Malzeme	Toplam	İşçilik	Malzeme
Bir önceki döneme göre değişim oranı (%)	0,36	3,14	-0,50	0,88	1,22	0,77
Bir önceki yılın son dönemine göre değişim oranı (%)	3,86	4,63	3,61	0,00	1,14	-0,35
Bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim oranı (%)	4,50	5,90	4,06	-11,16	3,69	-14,97
Dört dönem ortalamalara göre değişim oranı (%)	1,64	3,33	1,12	1,07	7,93	-0,87

Türkiye ekonomisinin temel büyüklükleri göz önüne alınarak 2014 yılına kadar orta vadeli projeksiyon oluşturulduğunda; 2009 yılı küçülme, 2010 yılı kısmen toparlanma, 2011 ve 2014 yıllarının performansı sektör için belirleyici olacaktır.

Türkiye ekonomisi, kriz öncesi 2008 yılı verilerine ancak 2013-2014'de ulaşabilecektir.

Fakat inşaat sektöründe ertelenmiş talebin katkısıyla, bu müddet bir iki yıl öne çekildiğinde dengenin ancak 2012'lerde oluşabileceği hakimdir.

Bu nedenle ekonominin bel kemiği konumundaki inşaat sektöründe; öncelikle kamu altyapı yatırımlarına ağırlık verilmelidir.

Kamu altyapı yatırımlarını ve tüketici harcamalarını arttıracak önlemler başında özel sektöre uygulanacak teşvikler ilk sırada değerlendirilmelidir.

Ayrıca,

- Sektörde haksız rekabete yol açan TOKİ'nin sektöre olumsuz etkilerinin yeniden gözden geçirilmesi,

- İnşaat sektöründeki KDV'nin düşürülmesi,
- İnşaat sektörüne destek verilmesi amacıyla kentsel alanlardaki konut üretimlerinde talep edilen yol, kanal, katılım bedellerinin ve ruhsat harçlarının daha makul seviyelere çekilmesi,
- Gerçekleştirilen ihalelerde aşırı tenzilatlar iş verilmemesi

önemlidir.

Bununla birlikte Türk müteahhitlerin yurtdışında faaliyette buldukları ülkelerin küresel krizden etkilenme düzeylerinin farklılaşan bir görünüm arz ettiği, krizin Kuzey Afrika, Ortadoğu ve BDT ülkelerindeki etkilerinin, Avrupa ülkelerine kıyasla göreceli olarak daha az olduğu ve/veya krizden daha çabuk çıkacakları gözlenmektedir.

Ancak halen, başta Rusya Federasyonu olmak üzere, bu bölgelerdeki bazı ülkelerde hakediş ödemelerinde önemli gecikmeler yaşanmaktadır.

Bu dönemde inşaat sektörünün yurtiçindeki küçülmenin olumsuz etkilerinin, destek verilmesi halinde en azından bazı yurtdışı pazarlardaki performansı arttırarak hafifletilmesi mümkün görülmektedir.